

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Ion Arhiliuc, Ghenadie Nicolaev, Elena Covalenco și Nicolae Gordilă, cu participarea procurorului Nicolae Suvac, avocatului Eduard Melnic, succesorului legal al victimei Olga Ursu și a inculpatului Poiană Anatolie, a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2013, în cauza penală privindu-l pe

Poiană Anatolie Mihail, născut la 31 mai 1977, originar din mun. Chișinău și domiciliat în r-nul. Anenii Noi, s. Floreni, str. Păcii 3/3, ap. 4, moldovean, cetățean al R. Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Instanța de fond din 12 ianuarie 2012 - până la 18 ianuarie 2013;
2. Curtea de Apel Chișinău din 11 februarie - până la 20 martie 2013;
3. Curtea Supremă de Justiție din 04 iunie - până la 24 septembrie 2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului ordinar în sensul declarat, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Succesorul legal al victimei Olga Ursu a susținut recursul declarat de procuror, solicitând admiterea lui în sensul declarat.

Avocatul, Eduard Melnic în numele inculpatului și inculpatul Poiană Anatolie, au solicitat respingerea recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 18 ianuarie 2013, Poiană Anatolie a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 3 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de succesorul legal al victimei Olga Ursu în partea prejudiciului moral, fiind încasat de la Poiană Anatolie în beneficiul lui Olga Ursu prejudiciul moral în sumă de 30.000 lei.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul legal al victimei Olga Ursu referitor la prejudiciul material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a constatat în fapt că, inculpatul Poiană Anatolie la 06 decembrie 2011, aproximativ la ora 17:15 min., conducînd automobilul de model ”Mitsubishi Lancer”, cu n/î AN AM 137, pe șos. Muncești, 803/1 din direcția s.

Sîngera spre bd. Dacia, mun. Chişinău, avînd cîmpul de vizibilitate limitat, nu a manifestat prudenţă sporită la trafic, nu a apreciat corect situaţia rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în consideraţie starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecţie a participanţilor la el împotriva accidentelor şi consecinţei acestora, nu a ţinut cont permanent de totalitatea factorilor ce caracterizează condiţiile rutiere, existenţa unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea şi nivelul de organizare a traficului rutier, de care urmează să ţină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulaţie, de lăţimea carosabilului, gabaritele vehiculelor şi intervalele de siguranţă necesare şi a modalităţii de conducere a vehiculului, prin ce a ignorat cerinţele pct. 3; 4; 42 alin 1), 2); 45 alin. 1) RCR, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, la fel şi prevederile art. 22 alin. (4) din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007 "Privind siguranţa traficului rutier", urmare la ce a comis tamponarea pietonului Ursu Anna Nicolae, a. n. 1966, cînd ultima staţiona pe linia axei liniei duble continuă, fiind împreună cu cet. Anatolii Ciumacenco, cedînd trecerea la flux de transport, care se deplasa din direcţia bd. Dacia.

În rezultatul impactului cet. Ursu Anna, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2262 din 28 decembrie 2011, s-a ales cu leziuni corporale grave periculoase pentru viaţă şi a decedat la faţa locului.

3. Procurorul a contestat cu apel sentinţa instanţei de apel în latura stabilirii pedepsei, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care inculpatul Poiană Anatolie să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În susţinerea cerinţelor sale, procurorul apelant a supus criticii aplicarea unei pedepse prea blînde inculpatului şi anume a invocat că instanţa de fond la stabilirea pedepsei ilegal a aplicat prevederile art. 79, 90 Cod penal, or faţă de inculpatul Poiană Anatolie urma a fi aplicată şi pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 20 martie 2013 a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menţinerea sentinţei instanţei de fond fără modificări.

4.1. La adoptarea soluţiei date, instanţa de apel a statuat că instanţa de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală şi verificate în şedinţa de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilităţii, concludenţei, veridicităţii şi coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt şi de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la condamnarea inculpatului Poiană Anatolie în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal şi în baza acestei legii precum şi în baza art. 79 Cod penal, fiindu-i corect stabilită pedeapsa de 3 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost corect suspendată condiţionat pe un termen de probă de 2 ani. Or, vinovăţia inculpatului nici nu se contestă.

4.2. La individualizarea pedepsei inculpatului, instanţa de apel a stabilit că sunt irelevante şi urmează a fi respinse ca nefondate motivele apelului acuzatorului de stat, deoarece la stabilirea pedepsei prima instanţă a respectat prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal şi respectiv nu există motive de casare a sentinţei, deoarece s-a ţinut cont de circumstanţele cauzei, inclusiv de gravitatea infracţiunii, de consecinţele survenite, de persoana inculpatului şi de opinia succesorului victimei.

La fel, instanța de apel a mai conchis că este justificată concluzia instanței de fond și în privința neaplicării pedepsei complementare inculpatului, deoarece s-a ținut cont de circumstanțele comiterii accidentului, ce a avut loc și din vina victimei Ursu Anna, care trecea carosabilul neregulamentar, încălcând art. 113, subpunctul 5); 114; 115 RCR, or, potrivit art. 4 al Regulamentului orice participant la trafic care respectă Regulamentul este în drept să conteze pe faptul, că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată, deoarece apelul procurorului greșit a fost respins.

Sub acest aspect, procurorul recurent a invocat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 76, 79, 90 Cod penal, precum și art. 384 alin. (3); 394 alin. (2) pct. 3) CPP.

În acest sens, recurentul a invocat că instanța de apel făcând referire la normele enunțate supra, nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeuri.

Așa fiind, instanța de apel a menținut o sentință de condamnare la o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală și cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comiterea de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale.

Cu referire la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, recurentul a menționat că în hotărârile atacate nu au fost reflectate circumstanțele excepționale ale cauzei și circumstanțele care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor lor, or, acestea nici nu au fost stabilite.

Altfel spus, circumstanțele indicate în decizia instanței de apel nicidecum nu sunt excepționale care ar determina aplicarea art. 79 Cod penal, ci dimpotrivă sunt niște caracteristici ale inculpatului, împrejurări de fapt care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia, instanța limitându-se doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante în acțiunile inculpatului.

La fel, recurentul a menționat că conform materialelor cauzei s-a constatat că inculpatul Poiană A. vina a recunoscut-o parțial, respectiv nici nu poate fi vorba de căință sinceră în cele comise, în cazul în care tamponarea părții vătămate s-a produs la locul de trecere a pietonilor, soldat cu decesul unei persoane. Astfel, s-a constatat că inculpatul nu a conștientizat fapta comisă precum și consecințele grave ale acesteia, iar pedeapsa stabilită este una prea blândă în raport cu faptele prejudiciabile comise, personalitatea inculpatului și cu scopul pedepsei penale.

Mai mult, instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpatului a încălcat dispoziția art. 90 Cod penal, și anume în dispozitivul deciziei, inculpatului nu i s-a stabilit careva interdicții.

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

6.1. Conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale - temeii care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 CPP, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuri de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel, hotărîrea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de procuror.

În acest sens, instanța de recurs menționează că, potrivit pct.14.7 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*” cu modificările ulterioare, una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal, administrativ sau civil au fost corect aplicate.

6.2. Astfel spus, instanța de recurs conchide că motivele invocate de procuror la pct.5 al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei sunt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, aplicându-i-se inculpatului prevederile art.79, 90 Cod penal, fără o argumentare justificată.

În acest context, se relevă că la motivarea deciziei sale, instanța de apel și-a întemeiat soluția prin aprecieri informale, cu caracter generic, prin formule succinte și abstracte, evitînd să se pronunțe concret la motivele invocate în apelul procurorului, - în baza căror circumstanțele excepționale au fost aplicate prevederile art.79 Cod penal.

A se vedea în acest sens, soluția instanței de apel, -

„La individualizarea pedepsei inculpatului, instanța de apel a stabilit că sunt irelevante și urmează a fi respinse ca nefondate motivele apelului acuzatorului de stat, deoarece la stabilirea pedepsei prima instanță a respectat prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și respectiv nu există motive de casare a sentinței, deoarece s-a ținut cont de circumstanțele cauzei, inclusiv de gravitatea infracțiunii, de consecințele survenite, de persoana inculpatului și de opinia succesului victimei. S-a ținut cont de circumstanțele comiterii accidentului, ce a avut loc și din vina victimei Ursu Anna, care trecea carosabilul neregulamentar”.

Se relevă că, acuzatorul de stat a accentuat în recursul declarat că,- „... circumstanțele indicate în decizia instanței de apel nicidecum nu sunt excepționale care ar determina aplicarea art. 79 Cod penal, ci dimpotrivă sunt niște caracteristici ale inculpatului sau împrejurări de fapt, care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia, instanța limitîndu-se doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante în acțiunile inculpatului”.

La fel, instanța de apel, nu a luat în considerație că infracțiunea săvîrșită de inculpat se clasifică ca infracțiune gravă, inculpatul n-a restituit integral prejudiciul material victimei, nu s-a ținut cont nici de comportarea inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, în cazul în care prima instanță indică în sentință că, -

„Instanța de judecată apreciază critic declarațiile inculpatului A. Poiană referitor la recunoașterea parțială a vinovăției sale în infracțiunea incriminată,

considerînd că alegînd metoda dată de apărare, acesta intenționează să se eschiveze de la răspunderea penală pentru fapta comisă.”(f.d. 182).

Prin urmare, așa cum invocă procurorul în recurs, instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra principiului stipulat în art.61 alin.(2) Cod penal potrivit căruia pedeapsa are drept scop corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Astfel spus, fiind în prezența unor consecințe grave urmate de decesul unei persoane, inculpatul a fost eliberat de pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar aplicîndu-i inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, instanța de judecată nu i-a stabilit careva obligațiuni, care puteau fi acceptate în speță:

- a) să nu-și schimbe domiciliul fără consimțămîntul organului competent;
- d) să acorde o susținere materială familiei victimei;
- e) să repare daunele cauzate în termenul stabilit de instanță.

În atare circumstanțe, se relevă că instanța de apel, nu s-a expus argumentat, complet, obiectiv și sub toate aspectele asupra motivelor invocate în apel, nu a dat deplină eficiență principiilor de individualizare a pedepsei în raport cu circumstanțele cauzei și, astfel, a ajuns la o concluzie pripită, precum că este rațional ca inculpatului să-i fie aplicate prevederile art.79, 90 Cod penal. În consecință, hotărîrea nu conține temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, fiind una neîntemeiată și nemotivată.

Pe cale de consecință, se apreciază că instanța de apel a comis o eroare de drept, care este temei de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, - cazurile cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, temeiuri conform cărora decizia instanței de apel urmează a fi casată în latura pedepsei cu remiterea cauzei la rejudecare.

Totodată, instanța de recurs, menționează că nu și-a găsit confirmare temeiul invocat de procuror - „*motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii*”..

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2013, în cauza penală în privința lui **Poiană Anatolie Mihail**, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată în ședință publică la 15 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ion Arhiliuc

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco

Nicolae Gordilă